

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro Quinto Decretalium. In Quo De Judicio, Seu Ordine Judiciario criminali, nec non de criminibus Ecclesiasticis, & secularibus ... agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1677

Titulus. VI. De Judæis, & Saracenis, & eorum servis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98302](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98302)

tamen propterea Magister electus efficitur Canonici. Quod si forte Ecclesia Metropolitana duobus nimis gravetur, Episcopus de Grammatico in alia Ecclesia sua Civitatis, vel Diocesis, faciat provideri, c. *Quia nonnullis*. 4. h. t. n. 5. quid non tantum Jure antiquo, sed etiam Jure novo Concilij Tridentini Sess. 5. c. 1. & Sess. 23. c. 18. de reform. circa lectionem S. Scripturæ, & Grammaticæ statutum sit, & antiquis Canonibus adjectum, n. 6. & 7.

§. II. *Quale privilegium Jure Canonico concessum sit Theologiam, seu SS. Scripturam publicè docentibus, vel illi studentibus?*

Prælati Ecclesiarum, & Capitula mittere debent ad studium Theologiæ aliquos dociles, seu habiles ad discendum, qui deinde possint in Ecclesia DEI alios erudire, quibus subministrent necessaria, si proprii proventus Ecclesiastici non sufficiant. Et studentes in Theologia per quinque annos percipere debent fructus integros beneficiorum, sicut etiam Doctores Theologi dum docent, non obstante contrariâ consuetudine, vel statuto, c. *Super specula*. 5. & ult. h. t. Et hæc Constitutio confirmata fuit à Concilio Trident. Sess. 5. c. 1. de reform. n. 8. Non tantum docentes Theologiam, vel in ea studentes, sed etiam docentes, & audientes Jus Canonicum gaudent hoc privilegio percipiendi fructus in absentia: & quidem docentes, quamdiu publicè docuerint: Studentes verò in prædictis Facultatibus per quinquennium excusantur à residentia, & integrè fructus beneficiorum suorum percipiunt in absentia: exceptis distributionibus quotidianis, n. 9. Ad hoc autem non requiritur alia licentia, sed sufficit generalis auctoritate hujus Constitutionis facta: debent autem, qui volunt hoc privilegium gaudere, studere Theologiæ, vel Juri Canonico in Studio generali, sive celebri Universitate, n. 10. In Studijs Romanæ Curie, & alijs quibusdam debent constitui Magistri Catholici, qui instruant in Lingua Hæbraica, Arabica, & Chaldaea, Clem. 1. h. t. cit. n. 10.

§. III. *An accipere pecuniam pro doctrina Theologica, sit simoniacum?*

Non est Simonia, neque illicitum pro officio docendi Theologiam, Scholasticam vel Moralem, seu Casus conscientiarum, neque etiam positivam, seu S. Scripturam justum stipendium accipere, n. 11. Et hinc neque vendere licentiam docendi Theologiam est Simonia, spectato Jure naturali ac Divino: quamvis Jure Ecclesiastico hoc sit prohibitum, non tanquam simoniacum, sed ut illicitum, & injustum, si Doctores, seu Magistri, qui habent justum stipendium pro suo officio, exigant pecuniam ab alijs, qui volunt in eadem Ecclesia docere, c. *Quanto*. 3. h. t. vel si Prælati Ecclesiastici, quibus competit potestas, unâ cum beneficio Ecclesiastico, concedendi etiam licentiam docendi, pro tali concessione pretium aliquod exigunt, quod est prohibitum, in c. 1. & 2. h. t. Secundò, si officium, seu obligatio docendi Theologiam, vel Jus Canonicum, sit annexa alicui beneficio Ecclesiastico, non est Simonia contra Jus Divinum, & naturale, si talis Magister ultra stipendium, quod accipit ab Ecclesia, pecuniam exigat à discipulis, neque etiam Jure Ecclesiastico, id est prohibitum, cit. n. 10. Tertiò, non est simoniacum, nec illicitum dare consilium pro stipendio, ac pretio, etiam si à

Theologo detur ad dirigendam conscientiam. Quartò, neque est simoniacum, sed licitum pecuniam pro Gradu Licentiæ, & Doctoratibus, & cunctis Facultatibus, etiam Theologicis, accipere etiam in Clement. 2. h. t. Constitutio de tempore juramento à Doctorandis, quod in præsentia expendent ultra Summam 3000. representat rationem, quæ tamen in pluribus locis obliata est, vel usi non recepta, n. 14.

SERIES CAPITULORUM IN ANTIQVIS.

c. 1. n. 1. c. 2. n. 3. c. 3. n. 4. c. 4. n. 5. & duobus seqq.

TITVLVI.

DE JUDÆIS, ET SARACENIS, ET eorum servis.

§. I. *Quæ, & in quibus rebus Christiani interdicti sit communicatio cum illis?*

Agitur hic de communicatione inter Christianos & infidelibus in rebus politicis, & quæ ad humanum commercium spectant. Et inprimis prohibetur omnibus Christianis assiduo conversatio, & communicatio cum Judæis, ne hi obliam ad suam liberationem eos trahant. In specie vero plures casus, in quibus interdicitur Christianis communicatio cum Judæis. Veluti primò, ne Christiani habeant cum Judæis. Et hinc quævis Christianus possit habere servum Judæum, non tamen debere familiarem, & domesticum, licet Christianus possit habere Saracenos, & alios infidelibus, quam servos, intra eandem domum, cit. 2. cundò, non licet Christianis Judæos in Medicinam cerfere ad eos sanandos, nec medicinas ad eos accipere, excepto casu necessitatis, quando mere ab eis possint, n. 2. Tertiò, non licet Christianis balneum intrare, & in eo se lavare, nisi necessitas exigat, cit. n. 2. Quartò, prohibetur Christianis vesci Azymis Judæorum, etiam si ab eis, c. *Nullus*. 13. cap. 28. q. 1. n. 3. Quintò, interdictum est Christianis Judæos invitare, & cum illis accedere ad eorum convivia, c. *Omnis*. 14. q. 1. licet colloquium cum eis sit permillum, cit. Non tantum autem cum Judæis, sed etiam cum Saracenis, aut infidelibus prohibitum est Christianis convivia celebrare, exceptis ijs, qui missi sunt ad eorum conversionem, c. *Quam* sit. 10. in præsentia, & in fine additur, quod quicumque Religiosi, vel Clerici, qui exeunt ad prædicandum Evangelium infidelibus, possunt ijs adherere, n. 4. Item prohibitum est Christianis non solum adire eorum convivia, sed etiam eorum nuptias, nec dies festos, ludos, & c. reas cum eis agere, vel Synagogas eorum frequentare, n. 5. Sextò, prohibitum est Christianis, seu famulari Judæis, c. *Ad hæc*. 8. h. t. sive inter domum, sive extra illam: non est tamen prohibitum locare suas operas Judæis, dummodo hi non sint infideles illis præsentis, n. 6. Septimò, non est illicitum Christianis, nutrire filios Judæorum, cit. c. 28. h. t. nec intra, nec extra domum, n. 7. Hinc

tur primò, licitum esse Christianis emendo, & vendendo merces, contractus cum Judæis inire: prohibitum tamen est Christianis aliquid illis legare, vel testamento relinquere. Inferitur secundò, communicatio, quæ in prædictis casibus interdicta est cum Judæis, non debet interdicta censei etiam cum alijs infidelibus. Tertiò, peccatum mortale est communicare cum Judæis in casibus jure prohibitis, in quibus quasi continua, & nimia familiaritas cum Judæis contrahitur, ut est habitare cum illis, vel famulari illis in quibusvis ministerijs, n. 8.

§. II. *Quenam Iudeis Christianorum Principum potestati, & imperio subiectis jure tum Canonico, tum Civili sunt interdicta?*

In primis prohibitum est Judæis, ne aliquo officio publico fungantur inter Christianos, c. *Cum sit*, 16. h. t. qui autem illis publicum officium commiserit, præmissâ monitione, à Concilio Provinciali compescatur, & cum Judæo præposito Christiani nullum commercium habeant, donec officium acceptum dimiserit, & restituerit, quicquid occasione talis officij à Christianis acquisivit, convertendum in usus pauperum, arbitrio Episcopi: idemque statuitur de paganis, alijsque infidelibus, n. 9. deducuntur quædam corollaria, n. 10. Similiter quòd Judæi, & pagani nò possunt publica officia inter Christianos gerere statuitur in c. *Ex speciali*, 18. h. t. ubi dicitur, Reges inducendos esse, ut in officijs publicis non præficiant Judæos Christianis: & si forè jam vendiderunt suos redditus Judæis, vel Saracenis, deputare debent Christianum non suspectum de gravamine inferendo Clericis, vel Ecclesiasticis, per quem Judæi, & Saraceni, sine injuria Christianorum consequantur jura regalia, id est, redditus per Regem venditos, n. 11. & 12.

Secundò prohibitum est Judæis novas Synagogas, sive Ecclesias erigere, c. *Judei*, 3. h. t. quamvis antiquas ruinosas reparare eis sit permillum, c. *Consuluit*, 7. h. t. n. 13. & 14. tolerat tamen Ecclesia ritus & observationes Judæorum, cit. n. 14. Tertiò, prohibetur Judæi habere non solum nutrices, & obsterices, sed etiam alios famulos Christianos: si secus faciant, interdicti debet Christianis sub pœna excommunicationis, ne audeant habere aliquod commercium cum illis, c. *Epis*, 13. h. t. num. 15. & 16. Quartò, non solum prohibitum est Judæis habere famulos, sed etiam servos, seu mancipia Christiana c. *Judei*, 5. h. t. num. 17. Similiter statutum est, ut nullum Christianum mancipium Judæo serviat: potest tamen quilibet Christianus, datis XII. solidis, captivum, sive servum Christianum à Judæo redimere, sive ad libertatem, sive ad servitium, c. 1. h. t. n. 18. Item Judæo non licet emere, vel in suo servitio tenere hominem baptizatum, vel baptizari volentem. Quòd si Judæus, causâ commercij emit hominem non convertum ad fidem, & emptus baptizatur, vel vult fieri Christianus, datis illi XII. solidis, servus liberatur à servitio. Si verò Judæus intra tres menses non exponit venalem talem hominem, vel si emit eundem ad sibi serviendum, tunc nec potest Judæus illum amplius vendere, nec alius Christianus cum emere, sed sine pretio fit liber, c. 19. & 20. Porro etsi Judæi non possint habere mancipium Christianum, possunt tamen ha-

Tomus V.

bere Christianum colonum adscriptitium, vel originarium, c. 2. h. t. ubi additur, si Judæus aliò eos transferat, vel ad aliud obsequium detineat, amittit jus colonix, & domini, n. 21. Quintò, interdictum est Judæis, ne ostia, vel fenestras in die Veneris sancti aperiant, sed clausa teneant totâ die, c. *Quia super*, 4. h. t. num. 22. Item prohibetur, ne in hebdomada sancta in publicum prodeant, & ne Christum blasphemare præsumant, c. *In nonnullis*, 15. §. *In diebus*, h. t. n. 23. Sextò præcipitur, ut Judæi & Saraceni habitu distinguantur à Christianis, cit. c. *In nonnullis*, in princ. n. 24.

§. III. *Quenam Iure communi Iudeis jura sunt concessa, seu permilla, & que contra illos fieri sunt prohibita?*

Judæi non sunt inviti baptizandi, nec ad hoc cogendi, si quis autem Judæus ad fidem Christianam confugerit, postquam de voluntate ejus constiterit, absque impedimento, Christianus efficiatur: nullus autem compelli debet ad fidem, quia fidem Christi habere non creditur, qui invitatus Baptismum suscipere cogitur, Nullus quoque Christianus Judæum aliquem occidere, vel vulnerare, vel pecunias suas ei auferre præsumat: nullus etiam bonas eorum consuetudines mutare, & coacta servitia ab eis exigere debet, nisi quæ consueverunt facere, Item nemo Judæorum cæmeterium destruere, aut sepulta corpora effodere audeat. Si quis autem sciens contra hoc decretum fecerit, excommunicandus est, nisi satisfecerit, vel officio, aut dignitate suâ privandus, c. *Sicut*, 9. h. t. n. 25. & seq. Judæi qui convertuntur ad fidem, non sunt spoliandi suis bonis, & Principes, ac Potestates sæculares faciant illis integrè restitui omnia sua bona justè acquisita, c. *Judei*, 5. §. *Si qui*, h. t. n. 27. Item Judæi conversi ad fidem retinent jus successioneis erga parentes, & alios agnatos, n. eod. Denique Judæi conversi ad fidem non debent molestari in suis bonis, *Extravag.* 2. *Inter Communes*, n. 28.

§. IV. *Quomodo, & à quo Iudei delinquentes possint, ac debeant puniri?*

Si Judæus Clericum aliquem percussit, Dominus, cujus temporali jurisdictioni est subiectus, ipsum pecuniariâ pœnâ puniat, vel aliâ temporali, prout ipsi visum fuerit, & faciat læso condignè satisfieri: quòd si Dominus Judæi id facere neglexit, Episcopus loci per Censuram Ecclesiasticam interdicat Christianis, ne cum Judæo habeant commercium, donec satisfaciatur, c. *Postulasti*, 14. h. t. n. 29. Hinc colligitur, quòd Judæi de jure communi non sunt temporaliter subiecti Ecclesiæ, sed jurisdictioni temporali Christianorum Principum, & Magistratum, in quorum territorio existunt. Secundò, Judæus percutiens Clericum non incurrit excommunicationem, quia spiritali jurisdictioni Ecclesiæ Judæi non sunt subiecti, num. 30. Quamvis Principes Christiani non possint Judæos ex suo territorio ejicere pro libito, ex justis tamen causis possunt, num. 31.

§. V. *Quenam interdicta sint Christianis Iure Canonico circa Saracenos, seu Paganos, aliòsque infideles?*

Christiani Saracenis arma, ferrum, & ligamina galearum deferentes, dum ad impugnandos Christianos ea subministrant, & qui in piraticis Saracenorum

A a a

horum

